

р. Сів. Донець нижче каналу Дніпро-Донбас	11.01.2022	9,12	1,93	1,109	0,023	101	47,2
Орільське водосховище Канал Дніпро- Донбас, 170 км, с. Орілька, шлюзовий водовипуск	04.01.2022	12,6	4,17	0,252	0,011	233	71,6

*Пузік Л. М., доктор с.-г. наук, професор,
кафедра Плодоовочівництва і зберігання*

Сокирко К., магістр

ДБТУ, м. Харків

**РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС
ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ МОЖЛИВОСТІ РЕКОНСТРУКЦІЇ
АВТОМОБІЛЬНОЇ ДОРОГИ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ
ДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ**

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту документу державного планування (ДДП) «Детального плану території для визначення можливості реконструкції автомобільної дороги загального користування державного значення М-03 Київ-Харків-Довжанський км 395+064 – км 420+050, на території Валківської міської територіальної громади Богодухівського району Харківської області» визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

В рамках даної роботи визначені ключові екологічні цілі та завдання в сфері охорони довкілля, їх відповідність цілям детального плану та визначені можливості їх врахування при розробленні проектних рішень ДДП. На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень, прийнятих у проекті

детального плану були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки (табл.1).

Серед екологічних проблем, що можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

1) Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

2) Забруднення водних ресурсів: погіршення анафелогенної ситуації на території проектування, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;

3) Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;

4) Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;

5) Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;

6) Наявність шумового, електромагнітного забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну;

7) Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан

людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

Таблиця 1 – Ключові потенційні екологічні проблеми і ризики, які стосуються ДДП

Ключові потенційні екологічні проблеми і ризики, які стосуються ДДП	Характеристика ризиків	Заходи, що визначенні ДДП
Можливе забруднення атмосферного повітря	Збільшення автотранспорту на території, що аналізується детальним планом, під час підготовчих та будівельних робіт, під час руху автотранспорту по проїзній частині та по автодорожньому мостовому переходу	Реалізація рішень проекту ДДП, а саме: будівництво додаткових смуг руху, будівництво нового залізобетонного збірно-монолітного мосту; реконструкція автомобільної дороги; будівництва та благоустрою автодорожніх підходів до мосту, призведе до покращення якості дорожнього покриття, що забезпечить зменшення викиди забруднюючих речовин та покращить стан атмосферного повітря на території проектування
Можливе забруднення водних ресурсів (як поверхневих, так і підземних вод)	Очікується тимчасовий вплив на водні ресурси під час підготовчих та будівельних робіт у вигляді відсипання півостровів зі щебеню для розміщення автокрану при монтажі конструкцій мосту. Основною виявленою проблемою з реалізації запланованої	ДДП передбачається будівництво автодорожнього мостового переходу через річку Каленнікова, влаштування зливової каналізації та локальних очисних споруд поверхневого стоку (блок пісковловлювача, маслобензоулавлювача і тонкошарові блоки очищення), що призведе до містобудівної діяльності – є необхідність розташування об'єкту

	містобудівної діяльності – є необхідність розташування об'єкту проектування в долині річки Каленнікова (в межах прибережної захисної смуги 25 м), в зв'язку з чим існує ризик забруднення водного об'єкту.	проектування в долині річки Каленнікова (в межах прибережної захисної смуги 25 м), в зв'язку з чим існує ризик забруднення водного об'єкту зменшення впливу на річку.
Можливе забруднення земельних ресурсів (грунтів)	Вплив на ґрунтовий покрив при будівельних роботах, можлива трансформація рельєфу внаслідок планування території. Можливе забруднення, засмічення ґрунтів від неочищених поверхневих (дощових і талих) стічних вод.	З метою недопущення та зниження ризику забруднення земельних ресурсів (грунтів) ДДП запланований благоустрій території та влаштування зливової каналізації та локальних очисних споруд поверхневого стоку (блок пісковловлювача, маслобензоулавлювача і тонкошарові блоки очищення).
Недосконала система поводження з відходами	На території, що аналізується детальним планом, можливе утворення будівельних та побутових відходів під час підготовчих та будівельних робіт. Запланована діяльність не призведе до утворення нових джерел відходів промислового та побутового характеру	Для підтримки задовільного санітарного стану території, що розглядається детальним планом, з метою недопущення забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод ДДП передбачається відведення спеціально обладнаних місць та встановлення контейнерів на асфальтових або бетонних майданчиках, систематичний вивіз відходів з контейнерів та впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів
	Усі вище описані ризики є чинниками, що послаблюють здоров'я людини.	Можливий вплив на здоров'я населення.

Для усунення усіх можливих проблем, які можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення, необхідне впровадження рішень, що передбачені ДДП «Детальним планом території для визначення можливості реконструкції автомобільної дороги загального користування державного значення М-03 Київ-Харків-Довжанський км 395+064 – км 420+050, на території Валківської міської територіальної громади Богодухівського району Харківської області».

В ДДП враховані наявні проблеми території, що аналізується детальним планом, і тому запропонована найбільш екологічно та економічно вигідна його територіально-планувальна організація з урахуванням всіх планувальних обмежень (згідно із Державними будівельними нормами України планування та забудова територій ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій» та Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів ДСП 173-96).

Земельні ділянки та розташовані на них об'єкти, які існували до впровадження в дію ДДП можуть використовуватись без визначення терміну їх приведення у відповідність до містобудівного регламенту, якщо вони не створюють загрози для життя, здоров'я людини, для навколишнього середовища.

Планувальні обмеження, які діють на території, що аналізується ДДП, визначають загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, вимоги до експлуатації та проектування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні та охоронні зони.

Обмеження за вимогами охорони здоров'я та захисту життя – визначається санітарно-гігієнічними нормами. Обмеження за природоохоронними вимогами – визначається на підставі Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про природно-заповідний фонд» та іншими нормативно-правовими документами у сфері

охорони навколишнього природного середовища. Обмеження за інженерно-геологічними умовами – визначається за узагальненими даними детального плану та уточнюються за даними інженерно-геологічних пошукових робіт.

Умови і обмеження забудови земельних ділянок враховуються при розробленні землевпорядної документації відповідної земельної ділянки.

Додатково варто зазначити, що опираючись на актуальні дані, про відсутність існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду в межах території проектування, а також враховуючи те, що територія, що аналізується детальним планом, знаходяться поза межами територій особливого природоохоронного значення, проектні рішення ДДП не враховують розробки/встановлення/дотримання охоронних зон з огляду на відсутність територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

При прийнятті рішень щодо функціонального використання території також враховуються охоронні зони інженерних мереж та споруд (як існуючих, так і проектних). Рішеннями детального плану передбачене упорядкування територій та їх санітарно-захисних зон, направлене на оздоровлення навколишнього середовища та формування раціональної територіально-планувальної структури території.

Висновок. За результатами проведеного аналізу містобудівної ситуації щодо всіх факторів освоєння та забезпечення території, що розглядається, зроблено висновок про її відповідність нормативним вимогам щодо будівництва автодорожніх смуг, будівництва підземного переходу, автодорожнього мостового переходу через річку Каленнікова біля села Каленнікове Різуненківської сільської ради Валківської міської територіальної громади Богодухівського району Харківської області.